1DI2104:A - Teoria optymalizacji, lab. Sequential barrier method.

(opracował: M.T., ostatnia modyfikacja: 6 maja 2019)

1 Preliminaria

Ćwiczenie opracowano na podstawie [1].

1.1 Notacja

Często będziemy pisać $i \in \mathbf{m}$ zamiast $i = 1, \dots, m$.

1.2 Optymalizacja z ograniczeniami nierównościowymi

Rozpatrujemy zadanie optymalizacji wypukłej

$$\begin{array}{ll}
\text{minimize} & f_0(\boldsymbol{x}) \\
\text{subject to} & f_i(\boldsymbol{x}) \leq 0, \quad i \in \mathbf{m}
\end{array} \tag{1}$$

Dla zadania tego możemy zdefiniować zbiór dopuszczalny (feasible set)

$$\Omega = \{ \boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^n \mid f_i(\boldsymbol{x}) \leqslant 0, \ i \in \mathbf{m} \},$$
 (2)

który jest zbiorem wypukłym z uwagi to, że funkcje $f_i(x)$, $i \in \mathbf{m}$, są wypukłe. Zadania powyższego typu można rozwiązywać metodami funkcji bariery (barrier function). Zastosowanie funkcji bariery umożliwia sprowadzenie zadań optymalizacji z ograniczeniami nierównościowymi do sekwencji zadań bez ograniczeń do rozwiązania których możemy zastosować poznane wcześniej metody np. metodę Newtona.

Będziemy w dalszym ciągu zakładać, że funkcje ograniczeń nierównościowych $f_i(\boldsymbol{x}), i \in \mathbf{m}$ oraz funkcja celu f_0 są dwukrotnie różniczkowalne. Dodatkowo zakładamy, że wartość optymalna p^* funkcji celu jest skończona i osiągana w punkcie optymalnym $\boldsymbol{x}^*$, oraz że zadanie jest ściśle dopuszczalne ($strictly\ feasible$), tzn. że istnieje pewien punkt (wektor) $\bar{\boldsymbol{x}} \in \mathbb{R}^n$ taki, że

$$f_i(\bar{\boldsymbol{x}}) < 0, \quad i \in \mathbf{m}.$$
 (3)

1.3 Logarytmiczna funkcja bariery

Funkcję ciągłą $\varphi: \mathbb{R}^n \to \mathbb{R}$ nazywamy wypukłą funkcją bariery (convex barrier function) dla zbioru Ω , jeśli jest wypukła na zbiorze Ω oraz $\varphi(\boldsymbol{x}) \to \infty$ dla $\boldsymbol{x}$ dążących do brzegu zbioru Ω . Najczęściej używa się tzw. logarytmicznej funkcji bariery (logarithmic barrier function)

$$\varphi(\mathbf{x}) = -\sum_{i=1}^{m} \log \left(-f_i(\mathbf{x})\right). \tag{4}$$

Zauważmy, że dla $i \in \mathbf{m}, k \in \mathbf{n}$ mamy

$$\frac{\partial \log \left(-f_i(\boldsymbol{x})\right)}{\partial x_k} = \frac{1}{f_i(\boldsymbol{x})} \frac{\partial f_i(\boldsymbol{x})}{\partial x_k},\tag{5}$$

zatem dla $i \in \mathbf{m}$

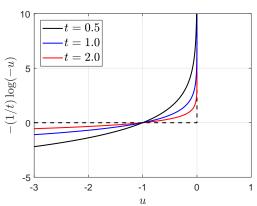
$$\nabla \log \left(-f_{i}(\boldsymbol{x})\right) = \begin{bmatrix} \frac{1}{f_{i}(\boldsymbol{x})} \frac{\partial f_{i}(\boldsymbol{x})}{\partial x_{1}} \\ \frac{1}{f_{i}(\boldsymbol{x})} \frac{\partial f_{i}(\boldsymbol{x})}{\partial x_{2}} \\ \vdots \\ \frac{1}{f_{i}(\boldsymbol{x})} \frac{\partial f_{i}(\boldsymbol{x})}{\partial x_{n}} \end{bmatrix} = \frac{1}{f_{i}(\boldsymbol{x})} \nabla f_{i}(\boldsymbol{x}). \quad (6)$$

Gradient funkcji ϕ jest zatem równy

$$\nabla \varphi(\boldsymbol{x}) = -\sum_{i=1}^{m} \nabla \log \left(-f_i(\boldsymbol{x})\right)$$
$$= -\sum_{i=1}^{m} \frac{1}{f_i(\boldsymbol{x})} \nabla f_i(\boldsymbol{x}), \tag{7}$$

zaś jej hesjan jest równy

$$\nabla^{2}\varphi(\boldsymbol{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{1}^{2}} & \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{1}\partial x_{2}} & \cdots & \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{1}\partial x_{n}} \\ \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{2}\partial x_{1}} & \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{2}^{2}} & \cdots & \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{2}\partial x_{n}} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{n}\partial x_{1}} & \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{n}\partial x_{2}} & \cdots & \frac{\partial^{2}\varphi(\boldsymbol{x})}{\partial x_{n}^{2}} \end{bmatrix} \\ = \sum_{i=1}^{m} \frac{\nabla f_{i}(\boldsymbol{x})\nabla f_{i}(\boldsymbol{x})^{\mathrm{T}}}{\left(f_{i}(\boldsymbol{x})\right)^{2}} - \sum_{i=1}^{m} \frac{\nabla^{2}f_{i}(\boldsymbol{x})}{f_{i}(\boldsymbol{x})}. \tag{8}$$

Rys. 1. Wykres funkcji $-(1/t)\log(-u)$ dla różnych wartości parametru t.

Idea rozwiązania zadania (1) polega na zastąpieniu go przybliżeniem

$$\underset{\boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^n}{\text{minimize}} \quad f_0(\boldsymbol{x}) + \frac{1}{t}\varphi(\boldsymbol{x}) \tag{9}$$

gdzie t > 0 jest parametrem. Zakłóżmy, że punkt optymalny zadania (9) istnieje i jest jedyny, oznaczmy go $\boldsymbol{x}_t^*$, oraz że istnieje punkt startowy $\boldsymbol{x}_0$, który spełnia

$$f_i(\boldsymbol{x}_0) < 0, \quad i \in \mathbf{m}. \tag{10}$$

Zadanie (9) jest równoważne zadaniu

$$\underset{\boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^n}{\text{minimize}} \quad t f_0(\boldsymbol{x}) + \varphi(\boldsymbol{x}), \quad t > 0.$$
 (11)

Rolą funkcji $\varphi(\boldsymbol{x})$ jest zapobieganie opuszczeniu przez rozwiązanie obszaru Ω , innymi słowy $\varphi(\boldsymbol{x})$ jest swego rodzaju barierą zbioru Ω , ponieważ $\varphi(\boldsymbol{x}) = +\infty$ dla $\boldsymbol{x} \notin \Omega$ oraz $\varphi(\boldsymbol{x})$ dąży do $+\infty$ kiedy $\boldsymbol{x}$ zbliża się do brzegu zbioru Ω . (Mówiąc bardziej precyzyjnie, $\varphi(\boldsymbol{x}) = +\infty$ dla $\boldsymbol{x} \notin \mathbf{relint} \Omega$ oraz $\varphi(\boldsymbol{x})$ dąży do $+\infty$ kiedy $\boldsymbol{x}$ zbliża się do względnego brzegu zbioru Ω . Więcej

informacji na temat względnego wnętrza zbioru i względnego brzegu zbioru można znaleźć w [1]).

Minimalizator $\boldsymbol{x}_t^*$ (tzn. rozwiązanie) zadania (11) jest ściśle dopuszczalny (*strictly feasible*) tzn.

$$f_i(\boldsymbol{x}_t^*) < 0, \quad i \in \mathbf{m}. \tag{12}$$

Przyjmijmy oznaczenie

$$\psi_t(\mathbf{x}) = t f_0(\mathbf{x}) + \varphi(\mathbf{x}). \tag{13}$$

Z warunków optymalności pierwszego rzędu mamy

$$\nabla \psi_t(\boldsymbol{x}_t^*) = \left. \nabla_{\boldsymbol{x}} \left[t f_0(\boldsymbol{x}) + \varphi(\boldsymbol{x}) \right] \right|_{\boldsymbol{x} = \boldsymbol{x}_*^*} = 0, \tag{14}$$

zatem

$$t\nabla f_0(\boldsymbol{x}_t^*) - \sum_{i=1}^m \frac{1}{f_i(\boldsymbol{x}_t^*)} \nabla f_i(\boldsymbol{x}_t^*) = 0,$$
 (15)

skąd otrzymujemy

$$\nabla f_0(\mathbf{x}_t^*) + \sum_{i=1}^m \frac{1}{-tf_i(\mathbf{x}_t^*)} \nabla f_i(\mathbf{x}_t^*) = 0.$$
 (16)

Zdefiniujmy

$$(\lambda_t^*)_i = \frac{1}{-tf_i(\boldsymbol{x}_t^*)} > 0, \quad i \in \mathbf{m}.$$
 (17)

Zauważmy, że lagranżjan dla zadania (1) jest postaci

$$L(\boldsymbol{x}, \boldsymbol{\lambda}) = f_0(\boldsymbol{x}) + \sum_{i=1}^{m} \lambda_i f_i(\boldsymbol{x}).$$
 (18)

Zauważmy, że dla

$$\lambda_i = (\lambda_t^*)_i = \frac{1}{-t f_i(\boldsymbol{x}_t^*)} > 0, \quad i \in \mathbf{m}$$
 (19)

lagranżjan ten

$$L(\boldsymbol{x}, \boldsymbol{\lambda}_t^*) = f_0(\boldsymbol{x}) + \sum_{i=1}^m (\lambda_t^*)_i f_i(\boldsymbol{x})$$
 (20)

osiąga minimum w x_t^* ponieważ

$$\nabla_{\boldsymbol{x}} L(\boldsymbol{x}, \lambda_t^*)|_{\boldsymbol{x} = \boldsymbol{x}_t^*} = \nabla L(\boldsymbol{x}_t^*, \lambda_t^*)$$

$$= \nabla f_0(\boldsymbol{x}_t^*) + \sum_{i=1}^m \frac{1}{-t f_i(\boldsymbol{x}_t^*)} \nabla f_i(\boldsymbol{x}_t^*)$$

$$= \nabla f_0(\boldsymbol{x}_t^*) + \sum_{i=1}^m (\lambda_t^*)_i \nabla f_i(\boldsymbol{x}_t^*)$$

$$= \mathbf{0}. \tag{21}$$

Biorac pod uwagę, że dualna funkcja Lagrange'a

$$g(\lambda) = \min_{x} L(x, \lambda) \qquad \lambda \geqslant 0$$
 (22)

jest dolnym ograniczeniem dla wartości optymalnej p^* zadania (1), tzn.

$$g(\lambda) \leqslant p^*, \tag{23}$$

otrzymujemy dla $\lambda = \lambda_t^*$

$$p^* \geq g(\boldsymbol{\lambda}_t^*)$$

$$= L(\boldsymbol{x}_t^*, \boldsymbol{\lambda}_t^*)$$

$$= f_0(\boldsymbol{x}_t^*) + \sum_{i=1}^m (\boldsymbol{\lambda}_t^*)_i f_i(\boldsymbol{x}_t^*)$$

$$= f_0(\boldsymbol{x}_t^*) + \sum_{i=1}^m \frac{1}{-t f_i(\boldsymbol{x}_t^*)} f_i(\boldsymbol{x}_t^*)$$

$$= f_0(\boldsymbol{x}_t^*) - \frac{m}{t}, \qquad (24)$$

czyli

$$f_0(\boldsymbol{x}_t^*) - \frac{m}{t} \leqslant p^*. \tag{25}$$

Nierówność (25) stanowi podstawowe uzasadnienie metody funkcji bariery, ponieważ oznacza, że rozwiązanie $x^*(t)$ zadania bez ograniczeń (11) jest ϵ -suboptymalnym rozwiązaniem zadania z ograniczeniami (1), tzn. dla danego $\epsilon > 0$ zachodzi

$$f_0(\boldsymbol{x}_t^*) - p^* \leqslant \epsilon \quad \text{jeśli} \quad \frac{m}{t} \leqslant \epsilon,$$
 (26)

skąd otrzymujemy

$$f_0(\boldsymbol{x}_t^*) \stackrel{t \to \infty}{\longrightarrow} p^*.$$
 (27)

1.4 Sekwencyjna metoda bariery

Mogłoby się wydawać, że najprościej przyjąć

$$t \geqslant \frac{m}{\epsilon} \tag{28}$$

i rozwiązać (11) używając np. metody Newtona. W praktyce takie podejście może okazać się mało skuteczne, nie tylko dla tego, że punkt startowy $\boldsymbol{x}_0$ może być położny daleko od punktu optymalnego $\boldsymbol{x}^*$, ale przede wszystkim dlatego, że funkcja (13) jest na ogół źle uwarunkowana dla dużych t (tzn. hesjan funkcji ψ_t zmienia się szybko w pobliżu brzegu zbioru Ω), co powoduje, że metoda Newtona może potrzebować bardzo wielu iteracji aby zbiec do $\boldsymbol{x}_t^*$. W związku z tym, w praktyce, rozwiązuje się sekwencję zadań (11) zaczynając od niedużych wartości t i zwiększając je stopniowo, aż do spełnienia warunku

$$\frac{m}{t} \leqslant \epsilon.$$
 (29)

Postępowanie takie można przedstawić w postaci następującego algorytmu.

Sekwencyjna metoda bariery (sequential barrier method)

dane: ściśle dopuszczalny $x_0, t_{\text{init}}, \gamma > 1, \epsilon > 0$

- 1. Podstawiamy $k = 0, t = t_{init}$.
- 2. Używając metody Newtona z tłumieniem rozwiązujemy zadanie

$$\underset{\boldsymbol{x}}{\text{minimize}} \quad t f_0(\boldsymbol{x}) + \varphi(\boldsymbol{x})$$

dla punktu startowego x_k , oznaczamy rozwiązanie optymalne tego zadania przez x_k^* .

- 3. Aktualizujemy $x_{k+1} \leftarrow x_k^*$.
- 4. Jeśli $m/t \leq \epsilon$, zwracamy x_k^* i kończymy algorytm.
- 5. Aktualizujemy $t \leftarrow \gamma t, \ k \leftarrow k+1$ i przechodzimy punktu 2.

Każdą iterację k w powyższym algorytmie nazywamy krokiem centrującym (centering step) lub iteracją zewnętrzną (outer iteration), punkt $\boldsymbol{x}_k^*$ nazywamy k-tym punktem centralnym (central point), zaś krzywą, którą tworzą minima $\boldsymbol{x}_k^*$ funkcji (13) dla kolejnych wartości k, nazywamy ścieżką centralną (central path), zawiera się ona w zbiorze dopuszcalnym Ω . Z tego powodu metoda sekwencyjna metoda bariery należy do tzw. metod punktu wewnętrznego (interior-point methods). Każdy krok centrujący wymaga pewnej liczby iteracji wewnętrznych, które są iteracjami algorytmu Newtona, potrzebnymi do wyznaczenia $\boldsymbol{x}_k^*$ z zadaną dokładnością.

1.4.1 Liczba iteracji metody SBM

Jak już wspomniano, podstawienie $t_{\rm init} \geq m/\epsilon$ zagwarantowałoby zbieżność omówionej metody w jednym kroku centrującym (iteracji zewnętrznej), jednak mogłoby znacznie zwiększyć liczbę iteracji wewnętrznych, dlatego zwiększa się stopniowo wartość t podstawiając $t_{k+1} = \mu t_k$ gdzie t_k oznacza wartość t w k-tym kroku centrującym. Liczba iteracji zewnętrznych (kroków centrujących) potrzebnych do znalezienia rozwiązania z zadaną dokładnością ϵ wynosi

$$\left[\frac{\log(m\epsilon^{-1}/t_{\text{init}})}{\log\mu} + 1\right] \tag{30}$$

gdzie $\lceil x \rceil$ oznacza funkcję sufit, tzn. najmniejszą liczbę całkowitą nie mniejszą od x.

1.5 Wyznaczanie ściśle dopuszczalnego punktu początkowego

Metoda bariery wymaga znajomości ściśle dopuszczalnego (strictly feasible) punktu startowego $\boldsymbol{x}_0$, który można wyznaczyć rozwiązując pomocnicze zadanie optymalizacji, nazywanym często zadaniem pierwszej fazy (phase I problem). Zadanie

$$\begin{array}{ll}
\text{minimize} & f_0(\mathbf{x}) \\
\text{subject to} & f_i(\mathbf{x}) \leq 0, \quad i \in \mathbf{m}
\end{array} \tag{31}$$

można napisać w równoważnej postaci

$$\begin{array}{ll}
\text{minimize} & s \\
subject to & f_i(\mathbf{x}) \leq s, \quad i \in \mathbf{m},
\end{array}$$
(32)

dla której zawsze możemy łatwo znaleźć ściśle dopuszczalny punkt startowy, wybierając dowlny punkt $\tilde{x}_0$ (np. $\tilde{x}_0=0$) a następnie dobierając wartość s_0 tak, że

$$s_0 > \max_{i=1,\dots,m} f_i(\tilde{\boldsymbol{x}}_0), \tag{33}$$

np. kładąc

$$s_0 = 1 + \max_{i=1,\dots,m} f_i(\tilde{x}_0).$$
 (34)

Rozwiązując zadanie pomocnicze, otrzymujemy punkt optymalny $(\tilde{x}^*, s^*)$, wówczas możemy wyróżnić trzy przypadki.

- 1. Jeśli $s^*<0$ to znaczy, że $f_i(\tilde{\boldsymbol x}^*)\leqslant s^*<0$, zatem $\tilde{\boldsymbol x}^*$ jest punktem sciśle dopuszczalnym dla zadania (1)
- 2. Jeśli $s^*=0$ to znaczy, że zadanie wyjściowe nie ma ściśle dopuszczalnego rozwiązania.
- 3. Jeśli $s^* > 0$ to znaczy, że zadanie wyjściowe nie ma rozwiązania (infeasible)

W praktyce jeśli $s^* < -\epsilon$ dla pewnego "rozsądnego" $\epsilon > 0$, to $\tilde{\boldsymbol{x}}^*$ jest ściśle dopuszczalny (strictly feasible).

2 Rozwiązywanie zadań LP metodą SBM

2.1 Logarytmiczna funkcja bariery dla zadania LP

Dla zadania LP

$$\begin{array}{ll}
\underset{\boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^n}{\text{minimize}} & \boldsymbol{c}^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x} \\
\text{subject to} & \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x} \leqslant b_i, \quad i \in \mathbf{m}
\end{array} \tag{35}$$

mamy

$$\varphi(\boldsymbol{x}) = -\sum_{i=1}^{m} \log(b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x}), \tag{36}$$

$$\nabla \varphi(\boldsymbol{x}) = \sum_{i=1}^{m} \frac{\boldsymbol{a}_i}{b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x}},$$
(37)

$$\nabla^2 \varphi(\boldsymbol{x}) = \sum_{i=1}^m \frac{\boldsymbol{a}_i \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}}}{(b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x})^2}.$$
 (38)

2.2 Nierówności liniowe i wielościany

Zbiór punktów $\boldsymbol{x} \in \mathbb{R}^n$ spełniających liniową nierówność $\boldsymbol{a}^{\scriptscriptstyle \mathrm{T}} \boldsymbol{x} \leqslant b$ dla $b \in \mathbb{R}$ jest domkniętą półprzestrzenią (ang. closed half-space). Wektor $\boldsymbol{a}$ jest normalny do brzegu tej półprzestrzeni i wskazuje na zewnątrz. Układ m liniowych nierówności

$$\mathbf{a}_{i}^{\mathrm{T}} \mathbf{x} \leqslant b_{i}, \quad i \in \mathbf{m},$$
 (39)

wyznacza obszar w $\mathbb{R}^m$, który jest przecięciem m półprzestrzeni i który nazywamy wielościanem (ang. polyhedron). Wielościan jest zbiorem wypukłym (jako przecięcie zbiorów wypukłych). W zależności od układu nierówności

$$\boldsymbol{a}_{i}^{\mathrm{T}}\boldsymbol{x} \leqslant b_{i}, \quad i \in \mathbf{m},$$
 (40)

wielościan może być ograniczony lub nieograniczony. Wielościan ograniczony nazywamy wielokomórką (ang. polytope). Przyjmując oznaczenia

$$\boldsymbol{A} = \begin{bmatrix} \boldsymbol{a}_1^{\mathrm{T}} \\ \boldsymbol{a}_2^{\mathrm{T}} \\ \vdots \\ \boldsymbol{a}_m^{\mathrm{T}} \end{bmatrix}, \qquad \boldsymbol{b} = \begin{bmatrix} b_1 \\ b_2 \\ \vdots \\ b_m \end{bmatrix}, \tag{41}$$

możemy napisać układ nierówności

$$\mathbf{a}_{i}^{\mathrm{T}} \mathbf{x} \leqslant b_{i}, \quad i \in \mathbf{m},$$
 (42)

w postaci macierzowo-wektorowej

$$\mathbf{A}\mathbf{x} \leqslant \mathbf{b},\tag{43}$$

gdzie nierówność jest rozumiana jako nierówność odpowiednich elementów (ang. component-wise inequality), tzn. dla

$$\boldsymbol{v} = \begin{bmatrix} v_1 \\ v_2 \\ \vdots \\ v_m \end{bmatrix}, \quad \boldsymbol{w} = \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \\ \vdots \\ w_m \end{bmatrix}, \tag{44}$$

napis

$$\boldsymbol{v} \leqslant \boldsymbol{w}$$
 (45)

onacza, że $v_i \leqslant w_i$, $i \in \mathbf{m}$.

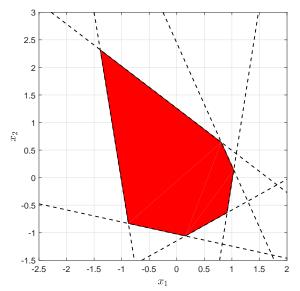
Przykład 1. Weźmy pod uwagę układ nierówności

$$Ax \leqslant b, \tag{46}$$

gdzie

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 0.4873 & -0.8732 \\ 0.6072 & 0.7946 \\ 0.9880 & -0.1546 \\ -0.2142 & -0.9768 \\ -0.9871 & -0.1601 \\ 0.9124 & 0.4093 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{b} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}. \tag{47}$$

Mamy więc 6 nierówności liniowych, z których każada definiuje pewną półprzestrzeń, natomiast ich układ definiuje wielościan (Rys. 2.). Wielokomórkę reprezentowaną przez przecięcie półprzestrzeni nazywamy $\mathcal{H}$ -wielokomórką (ang. $\mathcal{H}$ -polytope).

Rys. 2 Wielokomórka opisana zależnościami (46) i (47).

Dowolna wielokomórka może być przedstawiona jako powłoka wypukła swoich wierzchołków (ang. vertices), wówczas nazywamy ją $\mathcal V$ -wielokomórką (ang. $\mathcal V$ -polytope). Rozpatrywanę wielokomórkę opisaną zależnościami (46) i (47) możemy równoważnie przedstawić jako powłokę wypukłą kolumny macierzy $\boldsymbol V$

$$\boldsymbol{V} = \left[\begin{array}{cccc} 0.1562 & 0.9127 & 0.8086 & 1.0338 & -1.3895 & -0.8782 \\ -1.0580 & -0.6358 & 0.6406 & 0.1386 & 2.3203 & -0.8311 \end{array} \right].$$

3 Zadania

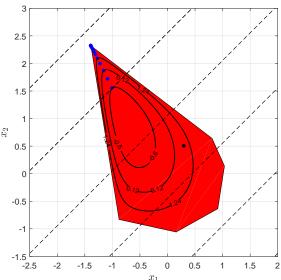
 ${\bf Zadanie~1}~$ Napisać w środowisku Matlab skrypt do rozwiązywania zadania LP

$$egin{array}{ll} & \min _{oldsymbol{x} \in \mathbb{R}^n} & oldsymbol{c}^{ ext{T}} oldsymbol{x} \ & ext{subject to} & oldsymbol{A} oldsymbol{x} \leqslant oldsymbol{b} \end{array}$$

metodą SBM przy założeniu, że znany jest ściśle dopuszczalny punkt startowy (przyjąć $x_0 = 0$), gdzie

$$c = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}$$
,

zaś A, b są dane przez (47). Wykonać odpowiednie wykresy (jak na Rys. 2 i 3, można skorzystać z polecenia fill). Porównać otrzymany wynik z rozwiązaniem znalezionym za pomocą funkcji linprog.

Rys. 3. Wykres obszaru dopuszczalnego, punktów centralnych oraz poziomic funkcji bariery dla Zadania 1.

Wskazówka 1: Dla zadania LP metoda SBM ma postać

Sekwencyjna metoda bariery (dla zadania LP)

dane: ściśle dopuszczalny $x_0, t_{\text{init}}, \gamma > 1, \epsilon > 0$

- 1. Podstawiamy k = 0, $t = t_{init}$.
- 2. Używając metody Newtona z tłumieniem rozwiązujemy zadanie

$$\underset{\boldsymbol{x}}{\text{minimize}} \quad \psi_t(\boldsymbol{x}) \tag{48}$$

dla punktu startowego x_k , gdzie

$$\begin{split} \psi_t(\boldsymbol{x}) &= t f_0(\boldsymbol{x}) + \varphi(\boldsymbol{x}) \\ &= t \boldsymbol{c}^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x} - \sum_{i=1}^m \log(b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x}), \\ \nabla \psi_t(\boldsymbol{x}) &= t \nabla f_0(\boldsymbol{x}) + \nabla \varphi(\boldsymbol{x}) \\ &= t \boldsymbol{c} + \sum_{i=1}^m \frac{\boldsymbol{a}_i}{b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x}}, \\ \nabla^2 \psi_t(\boldsymbol{x}) &= t \nabla^2 f_0(\boldsymbol{x}) + \nabla^2 \varphi(\boldsymbol{x}) \\ &= \sum_{i=1}^m \frac{\boldsymbol{a}_i \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}}}{(b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x})^2}. \end{split}$$

Rozwiązanie optymalne zadania (48) oznaczamy przez x_k^* .

- 3. Aktualizujemy $x_{k+1} \leftarrow x_k^*$.
- 4. Jeśli $m/t \leqslant \epsilon$, zwracamy $\boldsymbol{x}_k^*$ i kończymy algorytm.
- 5. Aktualizujemy $t \leftarrow \gamma t, \ k \leftarrow k+1$ i przechodzimy punktu 2.

Wskazówka 2: Przyjmując oznaczenia

$$\boldsymbol{A} = \begin{bmatrix} \boldsymbol{a}_{1}^{\mathrm{T}} \\ \boldsymbol{a}_{2}^{\mathrm{T}} \\ \vdots \\ \boldsymbol{a}_{m}^{\mathrm{T}} \end{bmatrix} \in \mathbb{R}^{m \times n}, \quad \boldsymbol{b} = \begin{bmatrix} b_{1} \\ b_{2} \\ \vdots \\ b_{m} \end{bmatrix}, \quad \boldsymbol{x} = \begin{bmatrix} x_{1} \\ x_{2} \\ \vdots \\ x_{n} \end{bmatrix}, \quad (49)$$

możemy wyrażenia

$$\sum_{i=1}^{m} \log(b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x}), \quad \sum_{i=1}^{m} \frac{\boldsymbol{a}_i}{b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x}}, \quad \sum_{i=1}^{m} \frac{\boldsymbol{a}_i \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}}}{(b_i - \boldsymbol{a}_i^{\mathrm{T}} \boldsymbol{x})^2} \quad (50)$$

zapisać w środowisku Matlab nstępująco

sum(log(b-A*x))

$$(A')*(1./(b-A*x))$$

((diag(1./(b-A*x))*A)')*(diag(1./(b-A*x))*A)

Zadanie 2 Rozbudować skrypt z Zadania 1 w taki sposób, aby ściśle dopuszczalny punkt startowy był wyznaczany automatycznie (metodą opisaną w podrozdziale 1.5).

Literatura

[1] Stephen Boyd and Lieven Vandenberghe. Convex Optimization. Cambridge University Press, New York, NY, USA, 2004.